لە یادی (٣٤) رەمین ساڵڕۆژی جاڕنامەی مافەکانی منداڵان.. رێزا شوان

جاڕنامەی گەردوونی مافەکانی منداڵان، کە لە (٢٠/ نۆڤەمبەری/ ١٩٨٩) دا، لە لایەن رێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکانەوە پەسەندکرا و دەرچووو . بریتییە لە (٥٤) مادە. هەندێ لە مادەکان لە چەند بەگوێیەک پێک هاتوون، تائێستا (١٩٦) دەوڵەت لە جیهاندا بە تورکیا و ئێران و عێراق سوریاشەوە، لە لیستی ئەو وڵاتانەدا، کە و واژۆی رێکەوتننامەکەیان کردووە. هەمووشیان بەڵێنیان دا، کە پابەندی جێبەجێکردنی هەموو مادەکانی جاڕنامەی مافەکانی منداڵان دەبن. بەبێ جیاوزیش رێز لە منداڵانی گەلەکانیان دەگرن و مافەکانیان دابین دەکەن. جاڕنامەکە لە (٢/ سێپتەمبەری/ ١٩٩٠) دا، چووە بواری جێبەجێ کردنەوە.

منداڵان لە هەر شوێنێکی جیهاندابن هەر منداڵن، لە هەر شوێنێکی جیهاندا بژین، کچ بن یا کوڕ بن، رەش پێست یا سپی پێستبن، دەوڵەمەند یا هەژاربن، گوندنشین یا شارنشینبن، لە هەر نەتەوە و گەلێکبن، هەر ئاینێکیان هەبێت، دایکان و باوکانیان و بەخێوکەریان خاوەنی هیچ بیروباوەڕێکی سیاسی و ئایدیۆلۆجیایەکبن، هەموو منداڵن و هەمووشیان وەکو یەک و بە یەکسانی مافیان هەیە. مافی ژیان و ئازادی و چاودێری و پارستنیان هەیە، مافی خوێندن و چارەسەرکردن و یاری کردن و پێکەنین و دابین کردنی پێداویستییەکانی گەشەکردن و نەشونماکردن و پێشکەوتنیان هەیە. مافی ئەویان هەیە کە لە توند و تیژی و لە جەنگ بیانپارێزن، مافی … هتد.

بەڵام بەداخەوە هەندێ لەو وڵاتە ئەندامانەی کە واژۆی جاڕنامەی گەردوونی مافەکانی منداڵانیان کرد، نەک هەر پێ بەند نەبوونە بە بەڵێنەکانیان و بە جێبەجێکردنی مافەکانی منداڵان، بەڵکو هەر لە یەکەم رۆژەوە و تا ئەمڕۆش، زۆر بە زەقی و بە رەقی و بە ئاشکرا و بەبێ شەرمانە، مافەکانی منداڵانی کوردیان پێشێل کردوون و پێشێلی دەکەن، ستەم و تاوانە قێزەونەکانیان دەرهەق بە منداڵانی کورد، بە تەواوی بە پێچەوانەی بەڵێنەکانیان و بە پێچەوانەی مافەکانی منداڵانەوەن.

رەفتاری نامرۆڤانە و رەگەزپەرستییانەی، رژێمە دڕندە و سەرکوتکەرەکانی هەریەکە لە تورکیا و ئێران، لە پێشێلکردکردنی مافەکانی منداڵانی کوردمان بێ وێنەیە لە جیهاندا، کە نەک هەر منداڵانی کوردیان لە سادەترین ماف بێ بەشیان کردوون، بەڵکو بە شێوەیەکی زۆر دڕندانە و نامەردانەش دەیان چەوسێننەوە. دوور لە رەوشت و لە بەزەیی و لە ویژدان، دوور لە پرەنسیپەکانی مرۆڤایەتی، دوور لە هەموو یاسا و رێسایەکی نێودەوڵەتی، دوور لە مافەکانی منداڵان، دوور لە هەموو داب و نەریت و رەوشتێک. بە رۆژی رووناک و بەبەر چاوی کۆمەڵگای نێودەوڵەتییە، بە ئاشکرا منداڵان و هەرزەکارانی کوردمان دەگرن و بە شێوەیەکی دڕندانە ئازار و ئەشکەنجەی جەستەیی و دەروونییان دەدەن. هەر لەبەر ئەوەی کە کوردن. کوردبوونیش بە لای داگیرکەرانی رەگەزپەرستی کوردستانەوە، تاوانە.
تا ئەمڕۆش، بە هۆی سیاسەتی چەوساندنەوە و سەرکوتکردن و دەمکوتکردن و قەدەغەکردنی خوێندن بە زمانی شیرینی کوردیمان لە لایەن داگیرکەرانی رەگەزپەرستی تورکیا و ئێران. بە هۆی ستەم لێکردن و چەوساندنەوە و ژیانی پڕ لە کوێرەوەری و کڵۆڵییەوە. بەشێکی زۆری منداڵانی کوردمان، نازانن کە مافەکانیان چین، بەڵکو بەشێکی زۆری دایکان و باوکانیشیان، نازانن مافەکانی منداڵەکانیان چین. چونکە لە فەرهەنگی داگیرکەرانی کوردستان، نە ئازادی و نە ماف و نە رەوشت بوونیان نییە.

تورکیا بە بە بۆمبی فسفۆری، منداڵانی کوردمان لە رۆئاوای کوردستان دەکوژن، لە ئاو و کارەبا بێ بەشیان کردوون، لە دۆخێکی ترس و دەروونیی ناڵەباردا دەژین.
لە کۆماری سێدارەی ئیسلامیشدا، تا ئێستاش بەدەیان منداڵی کوڕدمان لە تەمەنی ژێر (١٨) ساڵانەوە، لە لایەن رژێمی ئاخوندەکانەوە، بە تومەت هەڵبەستراو لە سێدارە دراون. ئێران لە سێدارەدانی منداڵاندا، خاوەنی ریکۆردێکی باڵای جیهانییە.
کەچی سەرۆکەکانی تورکیا و ئێران، فرمێسکی درۆی تیمساحی بۆ منداڵانی غەزە هەڵدەڕێژن. ئەمەیە دووڕوویی و دووفاقیی دەوڵەتە داگیرکەرەکانی کوردستان.
منداڵە بەنازەکانی کوردستان، بە یادی (٣٤) رەمین ساڵڕۆژی جاڕنامەی گەردوونیی مافەکانی منداڵان، چیتان بۆ بنووسین؟ شەرمەزارین و بە دەماندا نایەت کە پیرۆزباییتان لێبکەین. کە تا

ئەمڕۆش داگیرکەرانی رەگەزپەرستی کوردستان، رێنادەن بە زمانی زگماکتان بخوێنن. رێنادەن تێر پێبک□ن و تێر یاری بکەن و تێر بە کوردی گۆرانی بچڕن.. لە سادەترین مافەکانی منداڵان بێ بەشیان کردوون. ئەگەر بۆیان بکرێت، هەڵمژینی هەوای پاکیشتان لێ قەدەغەدەکەن. تەنیا لەبەر ئەوەی کە کوردن.
منداڵە بەدبەختەکانی کوردستان، وا ن□زیکەی دوو مانگە قوتابخانە نەکراوەتەوە، تا ئەمڕۆ بە هۆی بایکۆتکردنی دەوام و خۆپێشاندانی مامۆستاکانتانەوە، کە سێ مانگە مووچەیان وەرنەگرتوون، دەستان بە خوێندنی ئەمساڵ نەکردووە. بە داخەوە کە دەسەڵاتی کوردی زۆر بێباکن و بە خەیاڵیاندا نایەت، چونکە منداڵەکانی خۆیان، لە قوتابخانەی تایبەتی و مامۆستای تایبەتی وانەیان پێ دەڵێنەوە. گیرفانیشیان پڕ لە پارەیە، جا چ خەمی منداڵانی هەژاری گەلەکەمانیان هەیە.

نەرویج: ٢٠٢٣